

LIETUVOS RESPUBLIKOS PASLAPČIŲ APSAUGOS KOORDINAVIMO KOMISIJA

KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2024 m. gegužės 22 d. Nr. 56-12
Vilnius

Posėdžio data – 2024 m. gegužės 6 d., 13 val.

Posėdžio pirmininkė – Kristina Deviatnikovaitė.

Komisijos nariai: Simonas Mikšys, Darius Urbonas, Evaldas Sinkevičius, Lukas Kornelijus Vaičiakas.

Posėdžio sekretorius – Mindaugas Svirskas.

[...]

5. SVARSTYTA. VĮ Turto banko valdomo turto administravimo, viešųjų pirkimų ir įslaptintos informacijos administravimo bei apsaugos apibendrintas klausimas.

Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisijos (toliau – Komisija) 2021 m. birželio 23 d. posėdžio protokolu Nr. 56-5 ir 2023 m. liepos 31 d. posėdžio protokolu Nr. 56-11 sprendė klausimus, susijusius su VĮ Turto bankas (toliau – Turto bankas) kaip centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo galimybėmis vykdyti viešuosius pirkimus paslapčių subjektų naudai, kylančiais klausimais dėl slaptumo žymų paslapčių subjektų pateiktai informacijai suteikimo pagrįstumo.

2021 m. birželio 23 d. protokolu Nr. 56-5 (1 klausimas) Komisija sprendė klausimą dėl Turto banko kaip centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo galimybės vykdyti viešuosius pirkimus paslapčių subjektų naudai pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatas ir sutiko, kad Turto bankui centralizuotai organizuojant minėtus pirkimus (įslaptintus sandorius), prižiūrint sutartinių įsipareigojimų vykdymą gali kilti teisinių ir praktinių sunkumų, kadangi Įstatymo nuostatos aiškiai nustato pareigą paslapčių subjektui organizuoti disponuojamos įslaptintos informacijos apsaugą. Komisija konstatavo, kad nors Turto bankas neturi atskiro paslapčių subjekto statuso, tačiau yra Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Finansų ministerija) reguliavimo srities įmonė, todėl turi galimybę paslapčių apsaugos srityje veikti kaip paslapčių subjekto struktūros dalis. Turto bankas turi įvertintas patalpas dėl galimybės jose saugoti įslaptintą informaciją, žymimą slaptumo žyma „Riboto naudojimo“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. 148 „Dėl valstybės nekilnojamojo turto centralizuoto valdymo“, 29.4 papunktyje numatyta, kad centralizuotai valdomo administracinio nekilnojamojo turto valdymas ir jo priežiūra apima valstybės nekilnojamojo turto apsaugos ir valymo (vidaus ir išorės patalpų) paslaugų organizavimą ir administravimą, įrangos reikalingos apsaugai užtikrinti įsigijimą. Vykdam tokius pirkimus paslapčių subjektuose dažnai turi būti sudaromi įslaptinti sandoriai. Paslapčių subjektų detaliuose įslaptinamos informacijos sąrašuose kaip įslaptinama informacija numatyti duomenys, susiję su įslaptintos informacijos apsaugos sistemomis (apsaugos nuo įsibrovimo, užpuolimo sistemų (signalizacijų) techninės specifikacijos, charakteristikos schemos, inžineriniai kodai). Valymo paslaugas atliekantys darbuotojai, galintys nelydimi patekti į patalpas, kuriose saugoma įslaptinta informacija, tokių patalpų apsaugą vykdamtys darbuotojai turi turėti atitinkamus leidimus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.

Jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu minėtų sandorių sudarymas yra pavestas valstybės įmonei, kurioje įgyvendinti įslaptintos informacijos apsaugos reikalavimai, nėra teisinio pagrindo teigti, kad toks įslaptintų sandorių procedūrų įgyvendinimas prieštarauja Įstatymo nuostatomis. Pažymėtina, kad ir Įstatymo 11 straipsnio 3 dalies nuostatos leidžia suteikti įgaliojimus dėl pirkimų, susijusių su valstybės ir tarnybos paslaptimi.

Komisija nutarė pateikti išaiškinimą, kad Turto bankui savo kompetencijos ribose paslapčių subjekto naudai organizuojant sandorius, kurie gali būti susiję su įslaptintos informacijos naudojimu ar apsauga, turi būti gauta tokio paslapčių subjekto išvada dėl sandorio organizavimo procedūrų metu ar sutarties vykdymo metu naudojamos įslaptintos informacijos slaptumo žymos, ar sandoris yra susijęs su įslaptintos informacijos apsauga (darbai ir paslaugos, kurių metu tiekėjo darbuotojai gali nelydimi patekti į saugumo zonas, kuriose saugoma įslaptinta informacija). Pagal gautą paslapčių subjekto išvadą Turto bankas nustatytų tiekėjams privalomus kvalifikacinius reikalavimus: turėti atitinkamą tiekėjo patikimumo pažymėjimą ar įslaptintos informacijos, žymimos slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, apsaugos reikalavimų atitiktį patvirtinančią pažymą, įvertintas patalpas dėl galimybės jose saugoti įslaptintą informaciją ir įslaptintos informacijos ryšių ir informacines sistemas.

Atsižvelgiant į Įstatymo 33 straipsnio 8 dalyje nustatytų pareigų, susijusių su įslaptintų sandorių organizavimu, pobūdį, Komisija pateikė poziciją, kad šios pareigos turi būti pavedamos paslapčių subjekto, kurio įslaptinta informacija sandorio metu naudojama, atstovams. Dėl to siūlytina Turto bankui kartu su paslapčių subjektais, kurių įslaptinta informacija sandorio metu bus naudojama ir saugoma, su tiekėjais sudarinėti trišalio pobūdžio sutartis, kuriose būtų nurodomi ir paslapčių subjekto paskirti asmenys, atsakingi už įslaptinto sandorio metu patikimos, naudojamos ir/ar sukuriamos įslaptintos informacijos apsaugos veiksmų kontrolę, nustatant kiekvieno jų įgaliojimų ribas, teises ir pareigas bei kitos Komisijos 2021 m. kovo 25 d. protokoliniu sprendimu Nr. 56-1 patvirtintose rekomendacijose pateiktos sutarčių, kuriomis sudaromi įslaptinti sandoriai, nuostatos.

Jeigu įslaptinto sandorio organizavimo procedūrų (paraiškų teikimo) metu būtų naudojama įslaptinta informacija, kuri turėtų būti saugoma Turto banke, šios informacijos apsaugos veiksmus privalės įgyvendinti Turto bankas.

Be to, Komisija 2023 m. liepos 18 d. svarstė Turto banko klausimus dėl detaliųjų sąrašų rengimo rekomendacijų pavyzdinių nuostatų, susijusių su įslaptintos informacijos fizine apsauga, bei dėl slaptumo žymų informacijai suteikimo pagrįstumo. Turto bankas Komisijos prašė pateikti nuomonę, ar Turto bankas turi teisę arba pareigą pagal kitų perkančiųjų organizacijų pateiktus dokumentus atlikdamas pirkimą pats pripažinti įslaptinta atitinkamų tų perkančiųjų organizacijų Turto bankui be jokios slaptumo žymos pateiktą informaciją. Turto bankas kėlė klausimą dėl slaptumo žymų informacijai suteikimo ir su tuo susijusių valstybės institucijų sprendimų pagrįstumo. Turto bankas vykdė Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės (toliau – Valstybės kontrolė) II klasės saugumo zonos apsauginės signalizacijos techninės priežiūros paslaugų pirkimą, ir pirkimo sąlygas, įskaitant ir techninę specifikaciją, elektroniniu paštu derino su Valstybės kontrole. Vėliau sužinojo, kad Finansų ministerija pagal VSD pateiktą informaciją pradėjo tyrimą dėl galimo įslaptintos informacijos praradimo ar neteisėto atskleidimo, siekiant išsiaiškinti, ar nebuvo prarasta ar neteisėtai atskleista dvišalės sutarties priede (techninėje specifikacijoje) nurodyta informacija. Turto bankui Valstybės kontrolės pateikta informacija nesudarė tarnybos paslapties. Valstybės kontrolė nurodė, kad Turto bankas šią pateiktą informaciją patikslino, papildė, savarankiškai parengė Techninę specifikaciją, tačiau jos neįslaptino. Valstybės kontrolės SEK funkcijas vykdančio asmens 2022-12-19 išvada Nr. YE-915 buvo priimtas sprendimas įslaptinti šią techninę specifikaciją ir jai suteikti slaptumo žymą „Riboto naudojimo, IPSS“.

Tarp Turto bankas ir tiekėjo buvo sudaryta dvišalė sutartis.

2023 m. liepos 31 d. posėdžio protokolu Nr. 56-11 (1 klausimas) Komisija nutarė pateikti išaiškinimą, kad Rekomendacijų 9 punkto lentelės 5 punkto pavyzdinės nuostatos, susijusios su apsaugos nuo įsibrovimo, užpuolimo sistemų (signalizacijų) techninės specifikacijų, charakteristikų, schemų įslaptinimu, taikomos ne tik informacijos visumos (techninės specifikacijos + charakteristikos + schemas) įslaptinimui, bet ir kiekvienos atskiros dalies įslaptinimui.

Neįslaptinus atskirų sudedamųjų dalių, tokią informaciją administruojant kaip neįslaptintą ir / ar atskiras neįslaptintas dalis paskelbus viešai, galėtų kilti prielaidos surinkti ir / ar atskleisti įslaptintą informaciją. Atsižvelgiant į tai, kai parengiama nors viena atskira apsaugos nuo įsibrovimo, užpuolimo sistemų (signalizacijų) dokumentacijos rūšis (techninė specifikacija, charakteristika arba schema), tokia informacija taip pat turi būti įslaptinama. Atsižvelgiant į tai, kad patalpų, kurioms reikalinga įsigyti apsaugos nuo įsibrovimo, užpuolimo sistemas (signalizacijas) ar jų priežiūros, remonto paslaugas valdytojas, administratorius, pirkimo organizatorius bei vykdytojas yra Turto bankas, Turto bankas privalo įslaptinti rengiamus su pirkimu susijusius dokumentus, vadovaudamasis paslapčių subjekto, kurio reguliavimo sričiai yra priskirtas, t. y. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, detaliu įslaptinamos informacijos sąrašu.

Įslaptinamos informacijos rengėju nelaikomas paslapčių subjektas, paslapčių subjektui pavaldi ar jo reguliavimo sričiai priskirta įstaiga, įmonė, disponuojantys bet kokio pobūdžio ir kilmės kito paslapčių subjekto parengta, įslaptinta ir jiems perduota informacija ar savo veikloje ją naudojančios (Įstatymo 6 straipsnio 3 dalis). Kai iš kito paslapčių subjekto (perkančiosios organizacijos) gaunami dokumentai, kuriuose yra pateikiama informacija, neturinti slaptumo žymos, ją gavęs subjektas tokią informaciją arba jos visumą galėtų įslaptinti tik tokiu atveju, jei subjekto detaliame įslaptinamos informacijos sąraše būtų nustatyta tokia įslaptinamos informacijos kategorija. Kai rengiant įslaptintą dokumentą naudojama iš kito paslapčių subjekto gauta įslaptinta informacija, ši informacija žymima tokia slaptumo žyma, kokią jai suteikė informaciją įslaptinęs paslapčių subjektas.

Jeigu iš kito paslapčių subjekto gaunama informacija, neturinti slaptumo žymos, nors pagal Įstatymo 7 straipsnyje nustatytas įslaptinamos informacijos kategorijas galima numanyti, kad tokia informacija turėtų būti įslaptinta, apie tokios informacijos gavimą turi būti informuojamas VSD.

Komisija pavedė Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai (toliau – KAM) pateikti poziciją, kuri institucija turėtų būti atsakinga už įslaptintos informacijos apsaugos reikalavimų laikymąsi, kai tai susiję su Turto banko valdomo ir administruojamo turto, kuriuo naudojasi valstybės institucijos, ir su juo susijusių pirkimų, kai naudojama įslaptinta informacija, organizavimu ir vykdymu.

KAM nurodė, kad pritartų Komisijos 2021 m. birželio 23 d. protokole Nr. 56-6 pateiktam siūlymui Turto bankui kartu su paslapčių subjektais, kurių įslaptinta informacija sandorio metu bus naudojama ir saugoma, sudarinėti su tiekėjais trišales sutartis, kuriose būtų nurodomi ir paslapčių subjekto paskirti asmenys, atsakingi už įslaptinto sandorio metu naudojamos ir sukuriamos įslaptintos informacijos apsaugos veiksmų kontrolę, nustatyti kiekvieno jų įgaliojimų ribas, teises ir pareigas ir kt. KAM šią poziciją motyvuoja tuo, kad Turto bankas yra centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas. Centralizuotai valdomo administracinio nekilnojamojo turto valdymas ir priežiūra apima valstybės nekilnojamojo turto apsaugos ir valymo paslaugų organizavimą, administravimą ir įrangos įsigijimą (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. 148 „Dėl valstybės nekilnojamojo turto centralizuoto valdymo“ 29.4 papunktis). Vykdam tokius pirkimus, jeigu institucija, besinaudojanti Turto banko patalpomis yra paslapčių subjektas, turi būti sudaromi įslaptinti sandoriai. Nors Turto bankas neturi atskiro paslapčių subjekto statuso, bet yra Lietuvos Respublikos finansų ministerijos reguliavimo srities įmonė, todėl paslapčių apsaugos srityje gali veikti kaip paslapčių subjekto struktūros dalis, t. y. vykdyti įslaptintus sandorius, vadovaudamasis Įstatymo 33 straipsnio 1 dalimi, tačiau už bendrą įslaptintos informacijos, kuria disponuoja paslapčių subjektas, apsaugos organizavimą ir būklę atsako paslapčių subjekto vadovas. Atsižvelgiant į tai, KAM mano, kad organizuojant įslaptintą sandorį turi dalyvauti ir paslapčių subjektas. Viena iš galimybių paslapčių subjektui dalyvauti sudarant įslaptintą sandorį, kurį organizuoja Turto bankas, yra išvados dėl to, ar sandoris yra susijęs su įslaptintos informacijos apsauga, ar sandorio organizavimo procedūrų ar sutarties vykdymo metu naudojamos įslaptintos informacijos slaptumo žymos, pateikimas. Remiantis paslapčių subjekto pateikta informacija, Turto bankas nustatytų atitinkamus reikalavimus. KAM nuomone, Įstatymo 33 straipsnio 8 dalyje nustatytos pareigos turi būti pavedamos paslapčių subjekto, kurio įslaptinta informacija sandorio metu naudojama, atstovams, t. y. būtent paslapčių subjektas turi paskirti asmenis, atsakingus už įslaptinto sandorio sudarymo, vykdymo metu perduotos ar sandorio

vykdymo metu sukurtos įslaptintos informacijos apsaugos ir sandorio reikalavimų vykdymo priežiūrą, taip pat paslapčių subjektas turi būti atsakingas už įslaptintos informacijos perdavimą tiekėjui ir jos sugražinimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 12 straipsnio 3 dalies 6 punktu,

NUTARTA:

1. Pateikti apibendrintą išaiškinimą, kad tais atvejais, kai institucija, kuri naudojasi ar planuoja naudotis Turto banko valdomomis patalpomis yra paslapčių subjektas, turi būti organizuojamas įslaptintas sandoris. Pirmiausia turi būti gauta paslapčių subjekto išvada dėl sandorio organizavimo procedūrų metu ar sutarties vykdymo metu naudojamos įslaptintos informacijos slaptumo žymos, ar sandoris yra susijęs su įslaptintos informacijos apsauga (darbai ir paslaugos, kurių metu tiekėjo darbuotojai gali nelydimi patekti į saugumo zonas, kuriose saugoma įslaptinta informacija). Turto bankui kartu su paslapčių subjektais, kurių įslaptinta informacija sandorio metu bus naudojama, saugoma ir kurie turėtų būti laikomi įslaptintos informacijos rengėjais, yra tikslinga sudarinėti su tiekėjais trišales sutartis, kuriose būtų nurodomi ir paslapčių subjekto paskirti asmenys, atsakingi už įslaptinto sandorio metu naudojamos ir sukuriamos įslaptintos informacijos apsaugos veiksmų kontrolę, nustatytos kiekvieno jų įgaliojimų ribos, teisės ir pareigos ir kt. Be to, rekomenduotina į trišalę sutartį įtraukti nuostatą dėl įslaptintų sandorių saugumą užtikrinančios institucijos informavimo apie įslaptinto sandorio sudarymą.

Nevertinant to, kas yra patalpų savininkas, įslaptintos informacijos apsaugos organizavimas turėtų būti paslapčių subjekto, kuris patalpas naudoja, kompetencijoje ir šis paslapčių subjektas, jo vadovo paskirti atsakingi asmenys privalo patalpas priskirti saugumo zonoms, nustatyti organizacines patalpų apsaugos priemones, taip pat organizuoti reikalingų apsaugos priemonių diegimą patalpose, jų atnaujinimą ir priežiūrą, t. y. organizuoti įslaptintų sandorių sudarymą ir kontroliuoti jų vykdymą. Jeigu įslaptinto sandorio organizavimo procedūrų (paraiškų teikimo) metu būtų naudojama įslaptinta informacija, ji turėtų būti saugoma Turto banke, o šios informacijos apsaugos veiksmus privalėtų įgyvendinti Turto bankas. Po sandorio įvykdymo tiekėjui perduotos įslaptintos informacijos sugražinimą turėtų užtikrinti paslapčių subjektas, nebent kitaip būtų nustatyta sutartyje.

Jeigu Turto banko naudojamos patalpos būtų perleidžiamos naudotis kitam paslapčių subjektui, su šiomis patalpomis susijusi įslaptinta dokumentacija turėtų būti perduodama priėmimo-perdavimo aktu.

2. Apie priimtą sprendimą informuoti Turto banką, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentą (toliau –VSD), KAM ir apibendrintą išaiškinimą paskelbti VSD tinklapyje.

[...]

Posėdžio pirmininkė

Posėdžio sekretorius

Kristina Deviatnikovaitė

Mindaugas Svirskas